

המשפחה כגרעין לחברה מוצלחת

בפרשתנו מופיעים ציווים המורים לכהן הדיוט ולכהן גדול עם מי הם יכולים להתחתן.

רבים שואלים מה פשר דיני החיתון הללו, מדוע אישה שהתגרשה אינה יכולה להתחתן עם כהן? במה אשמה אישה שהתגרשה שאינה יכולה להינשא לכהן?

על מנת לענות על שאלה זו יש צורך להקדים הקדמה כללית לגבי תפקידה של המשפחה בעם ישראל בפרט, ובאנושות בכלל

הרב קוק (עולת ראה א, קעו) מגדיר את המשפחה בתור "התחלת המדינה" דהיינו המשפחה היא הגרעין הראשוני של החברה. כל משפחה למעשה מייצגת חלק מהפסיפס החברתי הרחב. כדי לייצר חברה איכותית ועם שיתקיים לאורך זמן, יש צורך שהבסיס שעליו תבנה החברה יהיה מוצק, ושיהיו בו את האלמנטים הדרושים לבניית עם חזק וחסון.

הסיבה שהתורה הגבילה את אפשרויות החיתון של הכהנים אינה סימן לשמץ של פסול או אשמה בגרושה או באלמנה, חס ושלום, כשם שלא ניתן לומר שהתורה שהתירה ליתר עם ישראל להתחתן עם נשים אלו כאילו התירה נישואין עם פגם. התורה רצתה באמצעות הכהונה ליצור דגם של משפחות שהם "מופת בטוהר, בקדושה, ברוממותם של החיים הסדורים בתוך חוג של חברה, בצורה הכי טהורה." (הרב קוק שם)

לדברי הרב קוק, הכהונה היא למעשה תכונה כלל ישראלית, שהכהנים הם אלו שמוציאים אותה מהכוח אל הפועל בצורה היותר שלמה. לכן, הכהנים שמייצגים את האידיאל של החברה הישראלית, נבחרו להוות דוגמה לבניית בסיס חברתי מוצק של משפחות שיהוו תשתית שממנה עם ישראל יבנה חברה שתוכל להתקיים לאורך ימים ושנים, וכן דגם של משפחות יציבות שממנו החברה כולה תפיק תועלת.

השלמות שאותה מציגה לנו הכהונה איננה ח"ו דוגמה להתנשאות, משל, למשפחת אצולה המראה "לעמך" ראו כמה אנו מוצלחים, אלא היא שיקוף למצבנו החברתי האוטנטי. שיקוף זה בא לידי ביטוי בימים אלו שאנו מתכוננים בהם לקראת מתן תורה. ב"יום המיוחס" (ב' בסיון, היום שבו הקב"ה בישר לעם ישראל על ייעודם) הקב"ה אמר לעם ישראל: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ו). את הביטוי "ממלכת כהנים" הסביר ר' יעקב בן אשר (בעל הטורים) באופן הבא: "אילו זכו ישראל היו כולם כהנים גדולים. ולעתיד לבא תחזור להם שנאמר (ישעיהו סא ו) ואתם כהני ה' תקראו:"

כל עם ישראל ייעודו המקורי הוא כהונה גדולה.

הרב זאב שמע

חוקר תורני במרכז אחוה
חבר 'בוחרים במשפחה'

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם